

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА КАСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА ПЛОВНИ ОБЈЕКТИ

Изразите во овие услови значат:

Осигурувач – лице кое што ќе склучи договор за осигурување;
 Осигуреник – лице, чиј што имот и/или имотен интерес е осигурен.
 Полиса за осигурување – документ за договорот за осигурување;
 Премија – износ, којшто осигурувачот му го плаќа на друштвото за осигурување во согласност со склучениот договор;
 Осигурена сума – износ којшто друштвото за осигурување го плаќа според договорот за осигурување;
 Пловен објект – моторен чамец, чамец без моторен погон, глисер, едрилица или јахта, без оглед на должината и бруто регистарската тонажа (БРТ):
 а) труп – труп со цврсто фиксно дно и трајно вградена техничка и наутичка опрема, која што е дел од сериското производство на пловниот објект и вграден мебел. Кај едрилица трупот го опфаќа и јарболот со стандардни едра (по еден флок/или ценова, едно главно едро за секој јарбол;
 б) погонски мотор – мотор со сериски вградена опрема и електрична инсталација;
 в) задолжителна опрема – опрема, пропишана со закон зависно од типот и големината на пловниот објект;
 г) дополнителна опрема – техничка и наутичка опрема, која што не е дел од сериското производство, но е вградена и прицврстена на пловниот објект и соодветно заштитена од обивање. Како дополнителна опрема според овие услови се сметаат и помошни чамци и нивна опрема, чамци за спасување, дополнителни вонбродски мотори и дополнителни едра (на пр. спинакер, генакер, ...);
 Мотор – погонски мотор со електричната и целата сериска опрема, редуктор, инвертер, оска и преносник на кормилото, шраф-пропелер, машини и уреди за помошно опремување на пловниот објект;
 Електрична инсталација – акумулатори, електрични машини и уреди, електрични плочи, уреди за заштита, кабли и електрични водови;

СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

(1) Договор за осигурување на имотот може да склучи лице кое има интерес да не настане осигурен случај, затоа што би претрпел некоја материјална загуба.
 (2) Во случај на класична продажба на полиси, договорот за осигурување е склучен кога договорувачите ќе ја потпишат полисата за осигурување или листот на покритие.
 (3) Усната понуда направена до осигурувачот за склучување на договор за осигурување не ги обврзува ниту понудувачот, ниту осигурувачот.
 (4) Писмената понуда направена на осигурувачот за склучување на договор за осигурување го обврзува понудувачот, ако тој не одредил пократок рок, за време од осум дена од денот кога понудата пристигнала кај осигурувачот.
 (5) Ако осигурувачот во тој рок не ја одбие понудата која не отстапува од условите под кои тој го врши предложеното осигурување, ќе се смета дека тој ја прифатил понудата и дека договорот е склучен. Во тој случај договорот се смета склучен кога понудата пристигнала кај осигурувачот.
 (6) Ако осигурувачот по однос на примената понуда побара било каква дополна или измена, како ден на приемот на понудата ќе се смета денот кога осигурувачот ја примил бараната дополна или измена, односно кога ќе биде известен за прифаќање на неговите

услови.

(7) Одредбите од ставот 2 на овој член се применуваат и кога се врши измена на постојниот договор за осигурување.

ПОЛИСА И ЛИСТ НА ПОКРИТИЕ

Член 2

(1) Во полисата за осигурување, односно потврдата за осигурување, мора да бидат наведени: договорните страни, осигурениот предмет, ризикот опфатен со осигурувањето, траењето на осигурувањето и периодот на покритие, сумата на осигурување или дека осигурувањето е неограничено, премијата или придонесот, датумот на издавањето на полисата и потписи на договорните страни.
 (2) Полисата за осигурување може да биде привремено заменета со листа на покритието, во која се внесуваат суштествените состојки на договорот.
 (3) Осигурувачот е должен да го предупреди договорувачот на осигурувањето дека Општите и Посебните услови за осигурувањето се составен дел на договорот и да му го предаде нивниот текст, ако тие Услови не се отпечатени на самата полиса.
 (4) Извршувањето на обврските од став 3 мора да биде констатирано на полисата.
 (5) Во случај на несогласување на некоја одредба од Општите и Посебните услови и некоја одредба од полисата, ќе се примени одредбата од полисата, а во случај на несогласување на некоја печатена одредба во полисата и некоја нејзина ракописна одредба ќе се применува оваа последнава.
 (6) Според спогодба на договарачите, полисата може да гласи на определено лице, по наредба или на до носителот.

СКЛУЧУВАЊЕ НА ДОГОВОР ВО ИМЕ НА ДРУГ

БЕЗ ОВЛАСТУВАЊЕ

Член 3

(1) Тој што ќе склучи договор за осигурување од име на друг без негово овластување, му одговара на осигурувачот за обврските од договорот сè додека оној, во чие име е склучен договорот, не ќе го одобри.
 (2) Заинтересирираниот може да го одобри договорот и откако настанал осигурениот случај.
 (3) Ако одобрението е одбиено, договорувачот на осигурувањето должи премија за периодот на осигурување во кој осигурувачот е известен за одбивање на одобрението.
 (4) Не одговара за обврските од осигурувањето работодапителот, без налог кој го известил осигурувачот дека настапува без овластување од името и за сметка на друг.

ОСИГУРУВАЊЕ НА ТУЃА СМЕТКА ИЛИ ЗА СМЕТКА НА

ОНОЈ НА КОГО СЕ ОДНЕСУВА

Член 4

(1) Во случај на осигурување за туѓа сметка или за сметка на оној на кого се однесува, обврските за плаќање на премијата и другите обврски од договорот, должен е да ги извршува договорувачот на осигурувањето, но тој не може да ги врши правата од осигурувањето, дури и кога држи полиса, без согласност на лицето

чиј интерес е осигурен и кому тие му припаѓаат.

(2) Договорувачот на осигурувањето не е должен да му ја предаде полисата на заинтересираното лице, додека не ќе му бидат надоместени премиите што му ги исплатил на осигурувачот, како и трошоците за договорот.

(3) Договорувачот на осигурувањето има право на првенствена наплата на овие побарувања од надоместот што се должи, како и право да бара нивна исплата непосредно од осигурувачот.

(4) Осигурувачот може, на секој корисник на осигурувањето за туѓа сметка, да му ги истакне сите приговори што врз основа на договорот ги има спрема договорувачот на осигурувањето.

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 5

(1) Предмет на осигурувањето е пловен објект, којшто е составен од:

1) труп со задолжителна опрема и погонски мотор и
2) дополнителна опрема ако таа е посебно наведена со сума на осигурување на полисата за осигурување или во списокот, приложен кон полисата за осигурување

(2) Пловниот објект се осигурува само под услов ако е запишан во регистарот на пловни објекти на надлежната пристанишна управа дека има дозвола за пловидба и дека со него управува лице, кое што ја има пропишаната дозвола за управување со пловниот објект во согласност со законот.

Условот за споменатата пропишана дозвола не важи во случај на настанување на ризикот провална кражба.

(3) Одредбата од став (2) од овој член не важи за пловни објекти за кои според важечките прописи не е потребен упис во регистарот и/или дозвола за пловидба.

(4) Осигурувањето не покрива оштетувања, кои што ќе настанат врз опремата и врз делови на пловниот објект во време кога тие се одделени од пловниот објект. Оваа одредба не се применува во случај на чување на надворешен погонски мотор во затворена и заклучена просторија.

ОБЕМ НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ И ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ

Член 6

(1) Осигурувањето покрива физичка загуба или оштетување, кое што ќе настане на осигурен пловен објект поради:

1) поморски ризици (судир на пловниот објект со друг фиксен или објект, односно предмет што плива, удар во брегот, допирање на дното, насукување, потонување, пад или удар на предметот);

2) невреме, бура и град;

3) пожар – оган што ќе настане надвор од определено огниште или од него се шири со своја сопствена моќ;

4) експлозија – ненадејно ослободување на сила, којашто ќе настане поради тенденцијата за ширење на пареата и гасовите.

5) директен удар на гром – оштетување или уништување на предметот на осигурувањето коешто ќе го предизвика гром со својата топлинска или разурнувачка моќ;

б) провална кражба;

Провална кражба е ако сторителот:

а) провали во заклучен пловен објект (ако скрши или обие врата, прозорец, затворени капацити или труп на пловен објект);

б) провали во заклучен простор на пловниот објект, кој што е наменет за влегување и притоа мора да совладува препреки, кои што оневозможуваат влегување без напор;

в) провали во ограден и заклучен простор каде што се чува пловниот објект, на начин, којшто според одредбите на овој член се смета за провална кражба;

г) со совладување на препреки на друг начин (оштетување на брава и сл.) го отуѓи пловниот објект.

7) противправно одземање;

Противправно одземање е одземање на осигурен пловен објект или на осигурени предмети со цел противправно присвојување, така што против осигуреникот или некој друг, којшто се наоѓа на осигурениот пловен

објект со знаење на осигуреникот ќе биде применета сила или ќе му биде упатена закана со директен напад врз животот или телото;

8) пиратство;

9) вандализам – злонамерни или насилни дејствија на трети лица;

10) неовластено користење на пловен објект;

11) манипулација при извлекување од вода, поринување, спуштање во вода, пренесување во или од мирување (чување) на копно во место на извлекување или поринување;

12) опасности, осигурени според посебен договор од член 9 став (1) од овие услови.

(2) Осигурувањето во рамките на погоре наведените осигурени опасности ја покрива штетата врз осигурениот пловен објект, настаната:

1) во текот на пловидба и/или мирување на вода;

2) во текот на мирување на копно под условите од член 15 став (5) и (6) од овие услови;

3) во текот на изведување на наочани работи од страна на овластен изведувач под условите од член 15 став (7) од овие услови;

4) при извлекување од вода, односно спуштање во вода (поринување).

(3) Ако осигурувањето е склучено за период покус од една година, осигурувањето не покрива:

(а) при целосна загуба (член 11 од овие услови) опасност од исчезнување, провална кражба, противправно одземање или пиратство;

(б) делумна загуба или оштетување (членови 12 и 13 од овие услови).

СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ И ОСИГУРЕНА ВРЕДНОСТ

Член 7

(1) Сумата на осигурување на пловниот објект е пазарната вредност на пловниот објект, на денот на склучувањето на полиса за осигурување.

(2) Предметите кои што се наведени во полисата за осигурување со одделни суми на осигурување, се осигурени независно еден од друг и само до износот, наведен за секој предмет одделно.

(3) Вкупната сума на осигурување за пловниот објект е збир на сите суми на осигурување, договорени за одделни делови на пловниот објект, кои што се предмет на осигурување.

(4) Вкупната сума на осигурување за пловниот објект, освен во случаите, наведени во член 8 и 14 од овие услов, при што вкупниот износ на надоместок за тие трошоци и награди не може да биде повисок од вкупната сума на осигурување за пловниот објект.

ТРОШОЦИ ЗА КРЕВАЊЕ НА ПОТОНАТ ПЛОВЕН ОБЈЕКТ, ОДНОСНО ОТСТРАНУВАЊЕ НА ПЛОВЕН ОБЈЕКТ ПО НАЛОГ НА НАДЛЕЖНИТЕ ВЛАСТИ

Член 8

(1) Осигурувањето ги покрива и трошоците, настанати поради кревање на потонат пловен објект или отстранување на потонат пловен објект од местото, каде што потонал, односно каде што лежи, сето тоа под услов ако осигуреникот е должен да го стори тоа по налог на надлежните власти ако друштвото за осигурување признало целосна загуба и ако се согласило со изборот на изведувачот.

(2) Ако во полисата не е определена посебна сума на осигурување за осигурување на трошоците за кревање, односно отстранување, важи дека тие трошоци се осигурени најмногу до висина од 50% од износот на вкупната сума на осигурување за пловниот објект. Во никој случај друштвото за осигурување на е должно да го крене или да го отстрани пловниот објект.

(3) Ако пловниот објект бил подосигурен, трошоците за кревање, односно отстранување, се надоместуваат во соодносот меѓу вкупната сума на осигурување и фактичката вредност на пловниот објект.

ОСИГУРУВАЊА СПОРЕД ПОСЕБЕН ДОГОВОР

Член 9

(1) Друштвото за осигурување со посебен договор и плаќање на дополнителна премија осигурува и:

1) пловен објект во текот на транспорт по копнен пат:

Во границите на сумата на осигурување, наведена на полисата за осигурување на географското подрачје на Европа осигурувањето покрива и штета на пловниот објект во текот на транспорт на покрив на возило со најголема дозволена маса до 3,5 тони или на приколка на возило со најголема дозволена маса до 3,5 тони, и тоа за осигурени опасности од сообраќајна несреќа на возилото, елементарна непогода (невреме, бура, град, земјотрес, свлечиште и поплава), пожар, провална кражба на пловниот објект во целост и вандализам. Осигурителното покритие важи под услов пловниот објект да биде соодветно прицврстен на возилото односно приколката.

Покривањето на провална кражба важи и во случај на провална кражба на одделни делови или опрема, под услов тие да биде соодветно прицврстени, односно заштитени од провална кражба.

За време на паузите приколката со пловниот објект мора да се наоѓа во обезбедуван простор или да биде соодветно заклучен така што нема да биде можно непречено да се однесе.

2) пловен објект во текот на издавањето под закуп со плаќање на паричен надоместок или позајмување со плаќање на паричен надоместок;

3) пловен објект во време на стопанска или друга комерцијална употреба. Осигурувањето покрива штета на пловниот објект, настаната во време кога пловниот објект се користи за стопански или други комерцијални цели.

4) пловен објект во време на натпревар (регата) и официјални тренинзи; Осигурувањето покрива штета на пловниот објект, настаната во време на учество на пловниот објект на организирани натпревари, регати и официјални тренинзи.

Осигурувањето може да се склучи за едрилица или чамец без моторен погон, изграден и/или се користи за натпревари, регати, тренинзи.

5) проширување на границите на пловидба според член 15 став (2) и (3) од овие услови.

(2) Посебниот договор важи доколку заедно со пресметаниот доплаток е наведен во полисата за осигурување.

ИСКЛУЧУВАЊА ОД ОСИГУРИТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ

Член 10

Осигурувањето не покрива штети и трошоци:

(1) кои што ќе настанат поради злонамерно дејствување или тешка негрижа на осигуреникот, на лица на кои што тој им го препуштил за управување, на лица за чие што однесување одговара осигуреникот според законот или лица, кои што се наоѓаат на пловниот објект со согласност на осигуреникот;

(2) кои што ќе настанат поради сокривање или невраќање на пловниот објект;

(3) ако управувачот со пловниот објект го управувал пловниот објект под дејство на алкохол, дроги, психоактивни лекови или други психоактивни супстанции.

Се смета дека управувачот на пловниот објект е под влијание на алкохол во следните случаи:

а) ако поради консумирање на алкохолни пијалаци има повеќе од 0,50 грама алкохол на килограм крв, или пак ако без оглед на количината на утврдената вредност на алкохол покажува знаци на алкохолно растројство;

б) ако со тест се утврди дека во организмот има повеќе алкохол од дозволеното, а не се погрижи со анализа на крвта точно да се утврди степенот на неговата алкохолизираност, освен ако земањето крв не го загрозува неговото здравје (на пр. хемофилија);

в) ако по настанувањето на случај на осигурување избегне испитување на својата алкохолизираност, односно ако го одбие или и понатаму консумира алкохол така што ќе оневозможи утврдување на присуството на алкохол во крвта, односно на степенот на алкохолизираност во моментот на настанувањето осигурениот случај.

Се смета дека лицето што управува со пловниот објект е под дејство на дроги психоактивни лекови или други психоактивни супстанции:

а) ако со стручен преглед биде утврдено дека покажува знаци на нарушување на однесувањето, кои што предизвикуваат несигурно

однесување поради користење на дроги, психоактивни лекови или други психоактивни материи;

б) ако по настанувањето на осигурениот случај го избегне испитувањето, односно одбие, односно консумира дроги, психоактивни лекови или други психоактивни материи, така што ќе оневозможи утврдување на присуство на дроги, психоактивни лекови или други психоактивни материи во неговиот организам во моментот на настанувањето на осигурениот случај.

Но, друштвото за осигурување ја покрива штетата ако осигуреникот се занимава со позајмување на пловни објекти или давање под закуп, ако осигурениот случај го предизвикало лице што управувало со пловниот објект под дејство на алкохол, дроги, психоактивни лекови или други психоактивни материи. Во тој случај лицето што управува со пловниот објект е должно надоместот од осигурување да му го врати на друштвото за осигурување веднаш по исплатата на осигуреникот;

(4) кои што ќе настанат поради истрошеност или дотраеност на осигурениот пловен објект, запуштеност и не покрива ниту штети, кои што не се последица од некој осигурен случај;

(5) кои што ќе настанат поради пловната неспособност на пловниот објект ако осигуреникот знаел или би требало да знае за тоа уште пред почетокот на користењето на пловниот објект или како што е определено во Законот за внатрешна пловидба;

(6) кои што ќе настанат поради недозволена трговија, лов, криумчарење и сл.;

(7) кои што ќе настанат или до кои што ќе дојде поради губење, обезвреднување и/или намалување на вредноста на пловниот објект, загуба на време, односно заработка од која било причина, некористење на пловниот објект и сл. (индиректна штета).

(8) поради преоптоварување или погрешно (неправилно) оптоварување на пловниот објект, односно бидејќи на пловниот објект има повеќе луѓе отколку што е предвидено во упатствата на производителот на пловниот објект;

(9) кои што ќе настанат во директна или индиректна врска со терористички акт, ниту какви било трошоци, настанати како последица од таа штета, и тоа ниту во случај ако заедно со терористичкиот акт врз настанувањето на штетата влијаела уште некоја друга причина или дејствие.

За терористички акт се смета секое насилно дејствие, коешто го загрозува човековиот живот, движен, односно недвижен имот или инфраструктура, и тоа со сила, насилство или закана и е извршен заради политички, верски, идеолошки или слични цели и има за цел да влијае врз владата на некоја држава или да ја заплашува јавноста или кој било нејзин дел или пак има таков ефект. За терористички акт се смета такво дејствие, кое што е извршено самостојно, како и дејство, извршено во врска со која било организација или власт.

Од покритието се исклучени штетата и трошоците, настанати поради спречување, односно сузбивање на терористички акти.

(10) кои што ќе настанат заради општествено-политички цели, штрајкови и работнички немири;

(11) кои што ќе настанат поради воени ризици, граѓанска војна, револуции, востанија, граѓански немири, операции, слични на војна, одземање, запирања, киднапирање (освен во случај на пиратство), експропријација и последиците што произлегуваат од тоа, и во случај ако се во состојба на обид, мини, бомби, торпеда и секакви остатоци од војна;

(12) кои што ќе настанат дополнително како последица од незавршена поправка на претходни штети, освен ако друштвото за осигурување претходно ја одобрило поправката;

(13) кои што ќе настанат поради оштетувања на моторот, настанати поради лошо функционирање, односно затнување на системот за ладење, водните пумпи и погонското гориво;

(14) кои што ќе настанат поради паѓање на вонбродски мотор во вода;

(15) кои што ќе настанат поради дефект (штета поради кршење на машини) на погонскиот мотор, оската, шраф – пропелер и други технички уреди и апарати или машински делови, како и оштетувања на моторот поради затнување на системот за ладење или влезните отвори за водата за ладење;

(16) кои што ќе настанат поради абење на делови на пловниот објект;
(17) кои што ќе настанат поради вообичаени временски влијанија, како што се студ, мраз, замрзнување на течноста за ладење, сонце, горештина, дожд, снег, како и поради корозија, оксидација, кавитација, инсекти, глодачи и други штетници;
(18) кои што се последица од пловидба без соодветна дозвола во подрачје каде што се бара таква дозвола или ако плови надвор од подрачје каде што според прописите може да плови;
(19) кои што ќе настанат поради тоа што со пловниот објект управувало лице, коешто сè уште не наполнило 16 години или доколку нема соодветна дозвола за управување на пловниот објект
(20) кои што ќе настанат поради дејствување или испади на електрична струја (освен директен удар на гром), којшто ќе ја оштети електричната инсталација и апаратите;
(21) кои што ќе настанат поради изгореници што не ги предизвикал пламен;
(22) кои што ќе настанат поради несоодветно закотвување или врзување поради недостатоци или дотраеност на јажињата и/или неправилно врзување (правилно врзување е врзување, коешто е извршено со соодветни направи и јажиња за закотвување и при вообичаените временски прилики на определено место не му дозволува на пловниот објект да се удари од дното, во брегот или во други пловни објекти, односно предмети, кои што се врзани или закотвени во негова близина). За вообичаени временски прилики на определено место се смета брзина на ветрот до заклучно 9 бoфoри (Bf) по скалата на Бофор и/или состојба на морето до заклучно 5 степен на скалата на состојбата на морето, измерена на најблиската мерна станица;
(23) кои што ќе настанат поради недоволна количина, односно залиха на гориво кај моторни чамци во пловидба;
(24) чие што покривање може да се осигура според посебен договор според член 4 од овие услови, освен ако таков посебен договор е склучен на полисата за осигурување и ако е платена дополнителна премија;
(25) трошоци за поправка и/или замена на материјал и делови на кои што е утврдена скриена грешка на трупот;
(26) кинење или оштетување на јажињата или синцирите за врзување и закотвување или губење на котвата, освен ако тоа е последица од спасување на пловниот објект или машински делови;
(27) кои што ќе настанат како последица од поплавување со атмосферска вода, а пловниот објект на местото каде што е врзано не бил заштитен со прекривка;
(28) кои што ќе настанат поради изоставане на задолжителното затворање на сите вентили, кои што се наоѓаат под површината на водата (вентил за вода за ладење на моторот, вентил за санитарии, тоалет, ...), во случај кога пловниот објект е оставен без екипаж повеќе од 24 часа – исклучувањето на покритието важи за опасноста од поморски ризик од потонување на пловниот објект, доколку вентилите не биле затворени;
(29) кои што ќе настанат поради изоставане на задолжително затворање на вентилот за довод на гориво и изоставане на затворање на вентилот за довод на гас пред напуштање на пловниот објект – исклучувањето на покритието важи за осигурена опасност од пожар и експлозија.
(30) Осигурувањето не покрива загуба, штета или трошоци, кои што се директна или индиректна последица или произлегуваат од следната причина: јонизирачко зрачење или радиоактивна контаминација од кое било нуклеарно гориво или нуклеарен отпад или од согорување на нуклеарно гориво; радиоактивно, токсично, експлозивно или друго опасно својство или својство што предизвикува загадување на која било нуклеарна постројка, реактор или негова нуклеарна компонента; кое било оружје или уред, којшто функционира врз основа на атомска или нуклеарна фисија и/или фузија или друга слична реакција или радиоактивна сила или материја; радиоактивно, токсично, експлозивно или друго опасно или својство што загадува на која било нуклеарна материја. Исклучувањето не важи за радиоактивни изотопи, освен нуклеарно гориво, при подготовка, транспорт, чување или користење на такви изотопи за комерцијални, земјоделски, медицински, научни или други слични мирољубиви цели; какви било хемиски, биолошки, биохемиски или електромагнетни оружја.

(31) Друштвото за осигурување не нуди осигурително покритие и не е должно да плати какви било барања, ниту други користи од ова осигурување, ако обезбедувањето на такво покритие, плаќање, барање или обезбедување на таква погодност, би го изложило друштвото за осигурување на каква било санкција, забрана или ограничување, определено во резолуциите на Обединетите нации или трговските, односно економските санкции, законите или прописите на Европската унија, Обединетото кралство (ГБ) или Соединетите Американски Држави (ЈЦ2010/014).
(32) Осигурувањето не покрива загуби, оштетувања, одговорност или трошоци, кои што се директно или индиректно предизвикани поради, или придонесуваат кон, или произлегуваат од користење или операции со кој било компјутер, компјутерски систем, компјутерска софтверска програма, компјутерски вирус или процеси или кој било друг електронски систем, како средство за предизвикување на штета (кибернетски ризик).

ЦЕЛОСНА ЗАГУБА

Член 11

(1) Целосна загуба на пловен објект е загуба на пловен објект со мотор и опрема во ист момент или загуба на трупот. Загубата само на мотор и/или опрема не е целосна загуба на пловен објект.
(2) Целосната загуба на пловен објект може да биде материјална или конструктивна целосна загуба.
(3) За материјална целосна загуба во смисла на овие услови се смета ако осигурениот пловен објект:
а) потоне во целост, без да има можност да се крене;
б) е уништен,
в) ако исчезне и ако поминале повеќе од три месеци откако осигуреникот го добил последното известување за него,
г) ако е толку многу оштетен, односно има оштетување, коешто не може да се поправи и поради коешто осигурениот пловен објект престанува да биде предмет од определен вид.
(4) Ако пловниот објект е сосема изгубен, друштвото за осигурување плаќа штета во висина на вкупната осигурена сума, но не повеќе отколку што изнесувала фактичката вредност на пловниот објект, непосредно пред настанот на штета, намалена за вредноста на спасените делови.
(5) Ако вкупната осигурена сума за пловниот објект е пониска од фактичката вредност на пловниот објект, друштвото за осигурување плаќа штета во соодносот меѓу вкупната осигурена сума и пазарната вредност на пловниот објект;
(6) Ако пловниот објект исчезнал, се претпоставува дека до целосна загуба дошло на денот кога била добиена последната вест за него.
(7) Друштвото за осигурување или осигуреникот имаат право да предложат решавање на штетата, како да настанала целосна загуба и во случај ако целосната загуба е неизбежна или ако трошоците за спасување и трошоците за поправка, кои што би биле потребни, ја надминуваат вкупната осигурена сума, односно пазарната вредност на пловниот објект непосредно пред настанот на штета – конструктивна целосна загуба.
(8) Друштвото за осигурување или осигуреникот го губат правото од претходниот став ако во рок од два месеци од денот кога дознале за околностите, врз кои што го потпираат своето право, не го искористат тоа право со образложено писмено барање за таков начин на решавање на осигурениот случај кај спротивната страна. Барањето на осигуреникот мора да биде безусловно и да се однесува на осигурениот пловен објект во целина.
(9) Ако друштвото за осигурување го одобри барањето на осигуреникот за исплата на осигурувањето поради целосна загуба, односно не го оспори во рок од еден месец по приемот, ќе му ја надомести штетата во висина на осигурената сума, но не повеќе од износот на пазарната вредност на пловниот објект непосредно пред настанот на штета, намалена за вредноста на спасените делови.
(10) Со одобрувањето на барањето на осигуреникот од претходните ставови, односно со исплата на осигурувањето, на друштвото за осигурување преминуваат сите права, кои што ги има осигуреникот врз осигурениот пловен објект, освен ако друштвото не се откаже од нив во таа пригода.

(11) Во случај на провална кражба на пловен објект или други осигурени форми на противправно одземање на пловен објект друштвото за осигурување е должно да го плати надоместот од осигурување дури откако ќе истечат три месеци од денот кога осигуреникот го пријавил настанот во надлежната полициска станица. Ако осигурениот пловен објект е најден, а за тој пловен објект веќе било исплатен надомест од осигурување, осигуреникот може да го преземе и да го задржи, а примениот надомест од осигурување мора да го врати. Доколку најдениот осигурен пловен објект е уништен или оштетен, обврската на осигуреникот да го врати надоместот се намалува за толку колку што изнесува утврдената штета врз осигурениот предмет. Ако осигуреникот не го преземе осигурениот пловен објект, друштвото за осигурување организира негова продажба. Осигуреникот е должен со купувачот, којшто го купил осигурениот пловен објект со посредување на друштвото за осигурување, да склучи договор за купопродажба за цената, постигната со продажбата. Ако на осигурениот надоместот сè уште не му е исплатен, се исплатува според одредбите од ставот (12) од овој член, а ако му било веќе исплатено осигуреникот мора куповната цена до висината на применото осигурување да му ја препушти на друштвото за осигурување.

(12) Оштетените спасени делови остануваат кај осигуреникот и нивната вредност се одбива од осигурувањето, освен ако друштвото за осигурување не реши поинаку.

ДЕЛУМНА ЗАГУБА ИЛИ ОШТЕТУВАЊЕ

Член 12

(1) Во случај на оштетување на осигурен пловен објект, односно загуба или уништување на негов составен дел, друштвото за осигурување ги плаќа само фактичките трошоци, неопходно потребни за поправката и за да се врати осигурениот пловен објект во состојбата пред осигурениот случај. Тие трошоци се плаќаат без одбивање на амортизација за нови делови, освен во случајот од став (3) од овој член.

(2) Друштвото за осигурување надоместуваат за оштетените, односно изгубените или уништени делови и опрема ги плаќа во границите и пропорционално со нивната пазарна вредност во моментот на настанувањето на штетата, но во никој случај тоа осигурување не смее да ја надмине сумата на осигурување за тој дел, наведена во полисата за осигурување, ако таква сума на осигурување е посебно наведена.

(3) Ако поради поправка на пловниот објект или замена на делови фактичката вредност на пловниот објект се зголемила, друштвото за осигурување при пресметувањето на штетата ја одбива така зголемената вредност.

(4) Друштвото за осигурување не плаќа штета поради:

а) помала вредност на осигурениот пловен објект, до која што дошло и покрај извршените поправки или замена на делови;

б) естетско оштетување и штета, настаната како последица од нормално користење на пловниот објект.

(5) Ако сумата на осигурување е пониска од пазарната вредност на пловниот објект, односно негов дел, друштвото за осигурување го исплатува надоместот од осигурување во соодносот меѓу сумата на осигурување и пазарната вредност.

(6) Друштвото за осигурување не покрива сè уште непоправена штета, во случај на дополнително губење на пловен објект, која што е покриена со осигурувањето, во времетраењето на осигурителното покритие според полисата за осигурување.

ДЕЛУМНА ЗАГУБА ИЛИ ОШТЕТУВАЊЕ – ДОПОЛНИТЕЛНИ ОГРАНИЧУВАЊА

Член 13

(1) Друштвото за осигурување ги покрива делумните штети, настанати поради провална кражба, под услов осигурените предмети (исто така и вонбродски мотор и опрема, кои што не се трајно вградени или прицврстени на пловниот објект), да бидат осигурени со соодветни противпровални уреди или заклучени во затворен склад (на пловниот објект или на копно) и да дошло до провална кражба и до оштетување на

сигурносните уреди. Оваа одредба не важи за чамци за спасување во време кога на пловниот објект се качени лица.

(2) Останати делумни штети:

1) Мотор, електрична инсталација (вклучувајќи батерии) и опрема и вонбродски мотори;
Оштетувањата на наведените делови друштвото за осигурување ги покрива само во случај ако настанале како индиректна последица од пожар, експлозија, директен удар на гром, судир на пловниот објект со друг фиксен пловен објект или објект, односно предмет што плива, удар од брегот, допирање на дното, насукување, потонување или потопување на пловниот објект со вода поради високи бранови во лоши временски услови.
При оштетување или уништување на петицата на погонскиот мотор, која што е составен дел од погонскиот мотор (внатрешен или надворешен) при исплатата на сумата на осигурување се пресметува соодветна стапка на амортизација, кога вредноста на поправката на петицата на моторот ја надминува неговата вредност на денот на настанувањето на настанот на штета. Друштвото за осигурување во тој случај исплатува најмногу до пазарната вредност на петицата на моторот на денот на настанувањето на настанот на штета, земајќи ги предвид спасените делови.

2) Едра, тенди, церади, надворешни перници, тубоси на гумени чамци;
При оштетувања или уништување на наведените предмети при исплатата на осигурувањето се пресметува соодветна стапка на амортизација.
Друштвото за осигурување во тој случај исплатува најмногу до пазарната вредност на таа опрема на денот на настанувањето на настанот на штета.

(3) Помошни чамци;
Целосна загуба на помошни чамци е покриена и во случај ако не настанала како индиректна последица од загуба на пловен објект. Осигурувањето покрива делумни штети на помошните чамци исклучиво во случај ако тие настанале како директна последица од осигурени опасности од пожар, експлозија, директен удар на гром, провална кражба, противправно одземање или пиратски акт.

ДРУГИ ТРОШОЦИ И ОГРАНИЧУВАЊА НА ДРУШТВТО ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 14

(1) Трошоци за спасување;
Трошоците, кои што ги имал осигурувачот за да ја избегне штетата поради директна опасност или за да намали веќе настаната штета, ги плаќа друштвото за осигурување ако биле потрошени разумно или ако друштвото за осигурување се согласило со нив и ако станува збор за штета, којашто е покриена со осигурување.
Осигурувачот без согласност на друштвото за осигурување не смее да преземе одговорност за настанатите троши за спасување.

(2) Трошоци за утврдување и решавање на штетата:
Трошоците на осигуреникот за утврдување и решавање на последиците од штетата се признаваат ако биле потребни и ако настанале во врска со осигурениот случај.

(3) Награди за спасување;
Од осигурувањето се надоместуваат наградите за спасување на пловен објект, осигурен за опасности покриени со осигурувањето, кои што осигуреникот е должен да ги плати, како и трошоците на постапката при утврдување на наградата, но најмногу до висина на вредноста на спасениот пловен објект.
Кога осигурен пловен објект ќе спаси пловен објект на ист сопственик, се смета дека сопствениците се различни, со тоа што процената за висината на наградата му се препушта на спогодбено избран арбитер.

(4) Трошоците, предизвикани директно со настапување на осигурен случај;
Трошоците на осигуреникот, настанати директно поради настапување на осигурен случај, се признаваат ако биле неопходни и разумни.

(5) Други трошоци – ограничувања;
1) Трошоци за прекувремена работа, работа на државни празници и трошоци за итен транспорт на предмети, потребни за поправка, се надоместуваат само до висината, којашто важи за вообичаеното работно време, односно до висината на цената за вообичаен транспорт.

- 2) Штетите, кои што би ги претрпел осигурен пловен објект при спасување на друг пловен објект или имот, се надоместуваат со одбивање на примената награда за спасување, при што франшизата наведена на полисата за осигурување не се зема предвид.
- 3) Кога пловниот објект поради неможнота за поправка во пристаништето, во кое што се наоѓа, треба да се премести во некое друго пристаниште, осигурувањето ги покрива и неопходните трошоци, потребни за преместување на пловниот објект во друго пристаниште, како и трошоците пловниот објект привремено да се оспособи за пловидба (погонско гориво, влечење и премија за осигурување за посебно осигурување во текот на преместувањето).
- 4) Трошоци за преглед на дното на пловниот објект поради насукување или удар во морското дно или брегот се покриваат и кога дополнително ќе се покаже дека дното не било оштетено. Оваа одредба во случај на целосна загуба не се применува.
- 5) Трошоци за отстранување на боја и бојадисување се покриваат само во делот, кој што е потребен за поправка на оштетениот дел.
- 6) Кога осигуреникот неосновано одолжува со поправката на штетата, друштвото за осигурување може да го намали износот на осигурувањето за толку колку што се зголемила цената на поправката поради одолжувањето.
- 6) Трошоците и наградите од овој член на условите друштвото за осигурување ги покрива и тогаш кога заедно со надоместот од осигурување ја надминуваат вкупната сума на осигурување, но вкупниот износ на надоместот за тие трошоци и награди не може да биде повисок од вкупната сума на осигурување за пловниот објект.
- 7) Ако пловниот објект бил подосигурен, се надоместуваат трошоците и наградите од овој член од условите во соодносот меѓу вкупната сума на осигурување и пазарната вредност на пловниот објект.

ТЕРИТОРИЈАЛНО ПОКРИТИЕ Член 15

- (1) Осигурителното покритие важи за штети кои што ќе настанат на подрачјето на дозволена пловидба на пловниот објект по континенталните води на Р. С. Македонија.
- (2) Доколку посебно се договори, територијалното покритие може да биде проширено на поморски сообраќај, и тоа во рамките: од 13тиот степен Источна Географска Должина до 28миот степен Источна Географска Должина, и од 35тиот степен Северна Географска Ширина до 46тиот степен Северна Географска Ширина.
- (3) Покритие во време на мирување на пловниот објект на копно: При осигурување склучено за цела година, покритието важи и за настаните на штета, покриени според овие услови, кои што ќе настанат во текот на мирувањето на пловниот објект на копно во регистрирана marina, на подрачјето на комунално врзување, односно градско пристаниште, во заклучена гаража или друга затворена или заклучена просторија или во ограден простор на отворено.
- (4) Според овие услови за ограден простор на отворено се смета простор, ограден со добро одржувана ограда:
 - (1) висока најмалку еден метар во случај ако е оградена целата парцела, односно
 - (2) висока најмалку два метра, во случај ако е ограден само дел од парцелата, на којашто се наоѓа пловниот објект.Оградениот простор мора да биде секогаш заклучен, освен во случај ако се наоѓа на адреса на живеалиштето на осигуреникот, односно корисникот во Р. С. Македонија.
- (5) Покритието важи и за штетни настани покриени според овие услови, кои што ќе настанат во време кога пловниот објект е на копно во регистрирана marina, бродоградилиште или кај регистриран сервисер/поправач на пловни објекти заради сервисирање или поправна на осигурениот пловен објект.

ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ Член 16

- (1) Осигурениот случај мора да биде иден, неизвесен и независен од исклучивата волја на договоруваачот на осигурувањето. Се смета дека настанал осигурен случај во оној момент кога една од осигурените опасности ненадејно и неочекувано почнала да се остварува на осигурениот предмет и да го оштетува, односно да ја остварува штетата.
- (2) Договорот за осигурување е ништовен, ако во моментот на неговото склучување веќе настанал осигурениот случај, или тој бил во настапување, или било извесно дека ќе настапи или ако веќе тогаш престанала можноста тој да настане.
- (3) Ако е договорено дека со осигурувањето ќе биде опфатен определен период кој му претходи на склучувањето на договорот, договорот ќе биде ништовен само ако во моментот на неговото склучување на заинтересираната страна и било познато дека веќе настанал осигурениот случај, односно дека веќе тогаш престанала можноста тој да настане.

ДОЛЖНОСТИ НА ОСИГУРЕНИКОТ Член 17

- (1) По настанувањето на осигурен случај осигуреникот е должен:
 - (1) веднаш да ги преземе сите потребни мерки за да се спречи или да се намали штетата, односно да се спречи понатамошно настанување на штета;
 - (2) најдоцна во рок од три дена од денот кога дознал за осигурениот случај, да го извести друштвото за осигурување. Ако известувањето не било писмено мора најдоцна во рок од понатамошни три дена да го потврди со писмена изјава, во којашто ќе ги наведе и оштетените, уништените или исчезнатите предмети и нивната приближна вредност;
 - (3) во сите случаи, кои што се определени со соодветните прописи и општите услови, а пред сè во осигурените случаи, настанати поради пожар, експлозија, провална кражба, противправно одземање и вандализам, веднаш да пријави во надлежната полициска станица и да наведе кои предмети биле уништени, оштетени, односно исчезнале при осигурениот случај;
 - (4) да го пријави настанувањето на поморскиот ризик од точка 1) од став (1) од член 6 од овие услови или пиратство кај поморските власти, веднаш штом тоа ќе биде можно;
 - (5) да му овозможи на друштвото за осигурување да изврши увид на штетата на осигурениот пловен објект, пред да ги предаде пловниот објект или дел од пловниот објект на поправка;
 - (6) за самата поправка на настанатата штета да се посветува со вработен на друштвото за осигурување и да ги почитува неговите упатства;
 - (7) на барање на друштвото за осигурување да обезбеди повеќе понуди на бродоградилиште или соодветни работилници за поправка на пловниот објект.
- (2) Осигуреникот мора да му ги даде на друштвото за осигурување сите потребни податоци со кои што располага и кои што се неопходно потребни за утврдување на причината, обемот и висината на штетата.
- (3) Кон барањето за исплата на осигурувањето осигуреникот е должен да ги приложи следните документи:
 - 1) податок за бројот на полисата за осигурување;
 - 2) копија од уписниот лист и дозволата за пловидба за чамецот;
 - 3) заверена пријава на настанувањето на поморскиот ризик од точка 1) став (1) од член 6 од овие услови или на пиратство кај надлежните поморски власти;
 - 4) извод (бришење) од регистарот на пловни објекти во случај на провална кражба на пловниот објект;
 - 5) во случај на настанување на поморски ризици од точка 1) став (1) од член 6 од овие услови, потврда за обученоста за запovedник на пловен објект;
 - 6) доказ дека до штетата дошло во време на траење на осигурувањето и како последица од осигурени опасности;
 - 7) писмена изјава на лицето што управувало со пловниот објект за причината на незгодата (место, датум, време, причина, видлива штета и приближна процена на штетата на пловниот објект),

- 8) полициски записник во случај на пожар, експлозија, провална кражба, противправно одземање и вандализам;
 - 9) специфицирана профактура на трошоците на поправката;
 - 10) фактура за трошоците за поправката;
 - 11) докази за други трошоци покриени со ова осигурување;
 - 12) Други документи, кои што ги бара друштвото за осигурување.
- (4) Поправката на пловниот објект може да започне кога друштвото за осигурување ќе се согласи со тоа. Конечната пресметка на трошоците за поправките не смее да отстапува повеќе од 10% од доставената профактура.
- (5) Ако осигуреникот не ги достави бараните податоци, се смета дека не го докажал настанувањето на осигурениот случај, односно висината на штетата.
- (6) Ако осигуреникот по своја вина не го пријави во друштвото за осигурување настанувањето на осигурениот случај во времето и на начинот, којшто е определен со овие услови, тој мора на друштвото за осигурување да му ја надомести евентуалната штета, која што настанала поради тоа.

УТВРДУВАЊЕ И ПРОЦЕНА НА ШТЕТА **Член 18**

- (1) По писмениот прием на осигурителниот случај друштвото за осигурување најдоцна во рок од 3 работни дена мора да почне со утврдување и проценување на штетата. Ако друштвото за осигурување не го стори тоа, осигуреникот смее да започне со процена и отстранување на последиците од штетата, под услов, претходно да ги обезбеди доказите за настанување на осигурителниот случај и обемот на штетата.
- (2) Друштвото за осигурување има право да ја утврди вредноста на пловниот објект пред оштетувањето и висината и обемот на штетата. За таа цел по потреба таа ќе именува свое вешто лице, кое што пред започнувањето на поправките ќе ја процени вредноста на пловниот објект и штетата.
- (3) Процената на поправките и трошоците за поправките се врши во согласност со друштвото за осигурување.
- (4) Друштвото за осигурување не е одговорно за последичните штети поради несоодветна или задоцнета поправка.

ВИСИНА НА НАДОМЕСТОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ **Член 19**

- (1) Осигурувачот е во обврска да го исплати надомест од осигурувањето за штетата предизвикана со настанување на осигурениот случај по одредбите на овие Општи услови
- (2) Износот на надоместот не може да биде поголем од штетата, што осигуреникот ја претрпел со настанувањето на осигурениот случај.

ИСПЛАТА НА НАДОМЕСТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ **Член 20**

- (1) Кога ќе настане осигурен случај, осигурувачот е должен да го исплати надоместот или сумата определена со договорот во договорениот рок, кој не може да биде подолг од 14 дена, сметајќи од кога осигурувачот добил известување дека настанал осигурен случај.
- (2) Ако за утврдување на постоењето на обврската на осигурувачот или на нејзиниот износ е потребно извесно време, овој рок почнува да тече од денот кога е утврдено постоењето на неговата обврска и нејзиниот износ.
- (3) Ако износот на обврската на осигурувачот не биде утврден во рокот одреден во став 1 на овој член, осигурувачот е должен на барање од овластено лице да го исплати износот на неспорниот дел од својата обврска на име аванс.
- (4) Исплатата на надоместот на носителите на залогот и други права:

- 1) По настанувањето на осигурениот случај, заложни права и други права кои порано постоеле на осигурениот предмет, имаат за предмет долговен надоместок како во случај на осигурување на сопствени предмети, така и во случај на осигурување на туѓи предмети, поради обврска на нивното чување и враќање, па осигурувачот не може да исплати надоместок на осигуреникот без согласност на носителот на тие права. Овие лица може да бараат непосредно од осигурувачот, во границите на сумата на осигурувањето и според законскиот ред да им ги исплатат нивните побарувања.
- 2) Меѓутоа, ако во моментот на исплатата осигурувачот не знаел, ниту можел да знае за тие права, извршената исплата на надоместокот на осигуреникот останува правосилна.

ДОГОВОРЕНО САМОУЧЕСТВО (ФРАНШИЗА) **Член 21**

- (1) Ако е договорено осигуреникот сам да сноси еден дел од штетата (договорено самоучество-франшиза), ако настапи осигурен случај, надоместот ќе се утврди така што на осигуреникот му остапа дел од штетата на висина на договореното самоучество.

НАЧИН НА ИЗВЕСТУВАЊЕ **Член 22**

- (1) Договорите за содржината на договорот за осигурување се важечки само ако се склучени во писмена форма.
- (2) Сите известувања и изјави, кои што треба да се дадат според одредбите на договорот за осигурување, мора да бидат во писмена форма, со исклучок на известувањето на друштвото за осигурување според член 26 од овие услови (промена на условите на осигурувањето и на Тарифата на премии).
- (3) Известувањето или изјавата се дадени на време ако пред крајот на рокот се пратат со препорачано писмо.
- (4) Изјава, која што треба да му се даде на друг, важи дури кога тој ќе ја добие.

ПОЧЕТОК И КРАЈ НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ **Член 23**

- (1) Ако во договорот за осигурување не е договорено поинаку, осигурителното покритие од договорот за осигурување започнува по истекот на 24 час од денот, кој што во полицата за осигурување е наведен како почеток на осигурувањето, ако до тој ден е платен првата премија, односно по истекот на 24 часа од денот, кога е платена премијата.
- (2) Осигурителното покритие престанува во истекот на 24 часа од денот, ко јшто на полицата за осигурување е наведен како ден на истекување на осигурувањето.
- (3) Ако во осигурителната полиса е наведен само почетокот на осигурувањето, осигурувањето се продолжува од година во година (перманентно), додека некоја од договорните страни не го откаже. Тој мора да го откаже најмалку три месеци пред крајот на тековната година на осигурување, со тоа што писмено ќе ја извести другата страна за тоа.
- (4) Ако осигурувањето е склучено за повеќе од три години, по истекот на тоа време секоја страна со отказан рок од шест месеци смее да го откаже договорот, така што писмено ќе ја извести другата страна.
- (5) Кај осигурување склучено за една или повеќе години, взаемните обврски и права се продолжуваат за триесет дена (респиро рок), ако на друштвото за осигурување најмалку три дена пред истекот на осигурувањето не му била врачена изјава на осигурувачот дека не се согласува со тоа продолжување.
- (6) Ако во респиро рокот дојде до осигурен случај, друштвото за осигурување е должно да го плати осигурувањето само ако е платена целата премија за осигурување за следната година на осигурување.
- (7) Одредбите од став (5) и (6) за правилото на респиро рокот не важат во случај ако осигурувањето во времето на респиро рокот е обновено, односно склучено за следниот период на осигурување.

- (8) Во случај на целосна загуба на осигурен пловен објект и плаќање на осигурување договорот за осигурување престанува да важи.
- (9) Во случај на продажба, односно спогодбено отуѓување на пловниот објект, важноста на договорот за осигурување престанува со денот на промената на сопственоста.

ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА

Член 24

Должност за плаќање и примање на премијата

- (1) Договорувачот на осигурувањето е должен да ја плати премијата на осигурувањето, но осигурувачот е должен да ја прими уплатата на премијата од секое лице кое има правен интерес таа да биде платена.
- (2) Премијата се плаќа во договорените рокови, а ако треба да се исплати одеднаш, се плаќа при склучување на договорот.
- (3) На износот на премијата што се плаќа во договорени рокови може да се пресмета и наплати договорена камата.
- (4) Ако договорувачот на осигурувањето не ја плати премијата во договорениот рок, осигурувачот може, покрај главницата, да му пресмета и затезна камата.
- (5) Во случај на интернет продажба плаќањето на премијата се врши пред да биде издадена потврдата за осигурување.
- (6) Место на плаќање на премијата е местото во кое договорувачот на осигурувањето има свое седиште односно живеалиште, ако со договорот не е определено некое друго место.
- (7) Ако премијата се плаќа преку пошта, се смета дека договорувачот на осигурувањето со уплата на должниот износ преку пошта ја измирил својата обврска спрема осигурувачот откако во банката на осигурувачот ќе пристигне паричната дознака.
- (8) Ако премијата се плаќа со чековна уплатница на одредена сметка на осигурувачот, ќе се смета дека договорувачот на осигурувањето го извршил плаќањето на премијата тогаш кога ќе го уплати должниот износ на чековната уплатница во корист на означената сметка на осигурувачот под услов паричните средства пристигнат на сметката на осигурувачот во банката депонент.

ПОСЛЕДИЦИ ЗА НЕПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА

Член 25

- (1) Обврската на друштвото за осигурување да го исплати осигурувањето престанува во случај ако осигурувачот до достасувањето не ја плати премијата за осигурување, којашто достасала по склучувањето на договорот, и ако тоа не го стори ниту некој друг, кој што е заинтересиран за тоа, по триесет дена од денот кога на договорувачот му било врачено препорачано писмо на друштвото за осигурување со известување за достасување на премијата, при што тој рок не може да истече пред да истечат триесет дена од достасувањето на премијата.
- (2) Друштвото за осигурување по истекот на рокот од став (1) од овој член, ако осигурувачот доцни со плаќањето на премијата, која што треба да се плати по склучувањето на договорот, односно на втората и следните премии, може да го раскине договорот за осигурување без отказан рок, со тоа што раскинувањето на договорот за осигурување стапува на сила со истекот на рокот од став (1) од овој член и со престанувањето на осигурителното покритие, ако на договорувачот му било укажано на тоа во препорачано писмо со известување за достасаност на премијата и за престанување на осигурителното покритие.
- (3) Ако договорувачот ја плати премијата по истекот на рокот од став (1) од овој член, но во рок од една година од достасаноста на премијата, друштвото за осигурување е должно, ако настане осигурен случај од 24 часот по плаќањето на премијата и затезната камата, да го плати осигурувањето.

ВРАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

Член 26

- (1) Ако осигурениот предмет биде уништен пред почетокот на

обврската на осигурувачот, на договорувачот на осигурувањето му се враќа износот на платената премија.

- (2) Ако осигурениот предмет биде уништен по отпочнувањето на обврската на осигурувачот од ризиците што не се опфатени со осигурувањето, на договорувачот на осигурувањето му се враќа износот на премијата за неискористеното времетраење на осигурувањето.
- (3) Ако осигурениот предмет биде уништен по отпочнувањето на обврската на осигурувачот од ризиците опфатени со осигурувањето, на осигурувачот му припаѓа целиот износ на премијата за тековната година на осигурувањето, односно за договореното времетраење на осигурувањето.
- (4) Во случај на интернет продажба, потврдата за осигурување може да се врати пред започнување на траењето на осигурувањето во просториите на осигурувачот, и премијата се враќа во полн износ.
- (5) Со престанување на договорот за осигурување во сите други случаи пред истекот на времето за кое премијата е платена, премијата му припаѓа на осигурувачот само до завршетокот на денот до кога тој бил во обврска, освен ако не е поинаку договорено.

ПОЧЕТОК И ПРЕСТАНОК НА ОБВРСКАТА НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 27

Последици од неисплата на премија за осигурување

- (1) Обврската на осигурувачот од осигурувањето почнува ако поинаку не се договори, односно доколу со Условите за одделни класи на осигурување не е поинаку одредено, по истек на дваесет и четвртиот час од денот кој во полисата е назначен како почеток на осигурувањето - ако до тој ден е платена премијата, а инаку по истек на дваесет и четвртиот час од денот на уплатата на премијата.
- (2) Ако е договорено премијата да се плаќа по склучувањето на договорот, обврската на осигурувачот да го исплати надоместот од осигурувањето почнува од денот определен во договорот како ден на почеток на осигурувањето.
- (3) Може да се договори обврската на осигурувачот да почнува од моментот на склучување на договорот за осигурување.
- (4) Ако договорувачот на осигурувањето, премијата што стасала по склучувањето на договорот не ја плати до стасаноста, ниту тоа го стори некое друго заинтересирано лице, договорот за осигурување престанува според самиот закон - по истекот на рокот од 30 дена од кога на договорувачот на осигурувањето му е врачено препорачано писмо од осигурувачот со известување за стасаноста на премијата, но со тоа што тој рок да не може да истече пред да поминат 30 дена од стасаноста на премијата.
- (5) Во секој случај, договорот за осигурување престанува според самиот закон, ако премијата не биде платена во рок од една година од стасаноста.
- (6) Обврската на осигурувачот престанува:
- 1) кај договор за осигурување со одреден рок на траење со истек на двасесет и четвртиот час од денот кој во полисата е означен како ден на истек на осигурувањето, ако не е поинаку договорено, односно ако во Условите или со одделните Услови за осигурување за поедини класи на осигурување не е одредено поинаку;
 - 2) кај договор за осигурување со неодреден рок на траење, ако во полисата е означен само почетокот на осигурувањето - осигурувањето со примена на став 4 и 5 од овој член, се продолжува од година во година, освен ако некоја од договорените страни, најкасно три месеци пред истекот на тековната година од осигурувањето, писмено ја извести другата страна дека не сака да го продолжи договорот за осигурување. Во тој случај, договорот за осигурување престанува со истекот на

двасет и четвртиот час на последниот ден од тековната година на осигурувањето.

ИЗМЕНИ НА УСЛОВИТЕ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И ТАРИФАТА НА ПРЕМИИ Член 32

ПРЕТСТАВКИ ОД ОСИГУРЕНИЦИ Член 28

- (1) Осигуреникот, корисникот на осигурување или трето оштетено лице има право да поднесе претставка до Друштвото за осигурување доколку смета дека Друштвото не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, согласно Законот за супервизија на осигурување.
- (2) Друштвото за осигурување е должно да се произнесе по претставката на осигуреникот/корисникот на осигурувањето/трето оштетено лице во рок од 30 дена од денот на поднесување на претставката.
- (3) Доколку не е задоволен од одговорот на Друштвото за осигурување или ако Друштвото за осигурување не одлучи и писмено не го извести во рокот од 30 дена од денот на поднесувањето на претставката, осигуреникот/корисникот на осигурување/третото оштетено лице има право да поднесе претставка/жалба до Агенцијата за супервизија на осигурување, согласно Законот за супервизија на осигурување и подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

ПОСТАПКА НА ВЕШТАЧЕЊЕ Член 29

- (1) Секоја од договорните страни може да бара одредени спорни факти да ги утврдат вештаци. Барањето се доставува во писмена форма до другата договорна страна. Ако другата договорна страна се сложува со тоа, се пристапува кон постапка на вештачење.
- (2) Секоја договорна страна писмено именува свој вештак. Избраните вештаци пред почетокот на работата избираат трет вештак, како претседател кој не може да биде од редовите на лицата кои се во работен однос со осигурувачот и осигуреникот.
- (3) Вештаците му предаваат на осигурувачот и осигуреникот по еден примерок од својот писмен наод во определен рок. Ако наодите на вештаците меѓусебно отстапуваат, осигурувачот, нивните писмени наоди веднаш ќе му ги предаде на третиот вештак, кој своето стручно мислење го дава само во границите на констатациите од двата вештаци.
- (4) Констатациите на вештаците се задолжителни за двете страни.
- (5) Секоја договорна страна ги сноси трошоците за вештакот што го бира и половина од трошоците за третиот вештак.

НАДЛЕЖНОСТ ВО СЛУЧАЈ НА СПОР Член 30

- (1) Во случај на спор помеѓу договорувачот на осигурувањето - осигуреникот и осигурувачот, надлежен е стварно надлежниот суд според местото на седиштето на осигурувачот.

НАЧИН НА ИЗВЕСТУВАЊЕ Член 31

- (1) Сите известувања и пријави што договорувачот на осигурувањето е должен да ги направи во смисла на одредбите од овие и други услови на осигурување, задолжително треба писмено да се потврдат ако се направени усно, преку телефон, телеграма или на било кој друг начин. Како ден на приемот на известувањето, односно пријавата ќе се смета денот кога е примено известувањето, односно пријавата. Ако известувањето односно пријавата се испраќа препорачано, како ден на приемот ќе се смета денот на предавањето во пошта.
- (2) Спогодбите што се однесуваат на содржината на договорот важат само ако писмено се склучени.

- (1) Ако осигурувачот ги измени Условите за осигурување или Тарифата на премии, должен е за тоа писмено, или на друг погоден начин, да го извести договорувачот на осигурувањето најдоцна шеесет дена пред истекот на тековната година на осигурувањето.
- (2) Договорувачот на осигурувањето има право да го откаже договорот за осигурување во рок од шеесет дена од денот на приемот на известувањето. Во тој случај, договорот за осигурување престанува да важи со истекот на тековната година на осигурувањето.
- (3) Ако договорувачот на осигурувањето не го откаже договорот за осигурување во рокот од став 2 од овој член, договорот за осигурување во почетокот на наредниот период на осигурувањето се менува во сообразност со извршените измени во Условите за осигурување, односно Тарифата на премии.

ПРОМЕНА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ Член 33

- (1) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за: промена на адресата на живеење, односно седиштето, промена на своето име или презиме, односно називот на фирмата, промена на трансакциска сметка, промена на телефонски број за контакт, во рок од 15 дена од денот на настанување на промената.
- (2) Доколку осигуреникот ги променил личните податоци наведени во точка 1 од оваа одредба, а за тоа не го известил осигурувачот, осигурувачот известувањето кое мора да му го соопшти на осигуреникот ќе го испрати на адресата на неговото последно живеалиште или седиште или ќе го адресира на последното познато име и презиме, односно назив на фирма.
- (3) Во случај кога обидот да се достави препорачаната пратка до осигуреникот нема да биде успешен (поради преселување или одбивање да се прими), осигурувачот вратената пратка ќе ја смета како уредно доставена и ќе ја депонира во своето седиште. Осигуреникот се согласува дека вратените недоставени пратки се сметаат за примени од денот на првиот обид за доставување и дека е запознат со содржината на пратката.

ЦЕЛИ НА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ Член 34

Осигурувачот за целите за склучување на договор за осигурување, како и исполнување на обврските кои што произлегуваат од договорот за осигурување обработува лични податоци на договорувачот на осигурувањето односно осигуреникот. Дополнително Осигурувачот обработува и лични податоци на договорувачот на осигурувањето односно осигуреникот и за маркетинг услуги, за асистентски услуги и други помошни услуги кои се нудат на корисниците. За целите наведени во претходниот став, се обработуваат само неопходните лични податоци на договарачот на осигурување, односно осигуреникот. Категориите на личните податоци кои се обработуваат зависат од класата на осигурување, но најчесто тоа се идентификациони податоци, контакт податоци, здравствени податоци, податоци за возило, податоци за имот и слично.

ЗАКОНСКИ ОСНОВИ ЗА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ Член 35

Обработката на личните податоци за склучување и извршување на договорот за осигурување е неопходен услов за склучување на договорот, а со закон е пропишана должноста на договарачот на осигурувањето да го извести Осигурувачот за сите околности што се

значајни за проценка на ризик, а кои не би можело да му бидат непознати. Доколку договорувачот на осигурувањето прикрие некои од информациите кои што му се потребни на Осигурувачот за склучување или извршување на договорот за осигурување или за да ги исполни своите законски обврски, Осигурувачот нема да може да ги исполни своите договорни или законски обврски, ниту да го склучи договорот со договарамот на осигурувањето.

Осигурувачот обработува лични податоци и заради исполнување на своите законски обврски во согласност со релевантните прописи со кои се уредува работењето на Осигурувачот.

Законски основ за обработка на лични податоци претставува и легитимниот интерес на Осигурувачот, освен ако интересите или основните слободи и права на субјектот на личните податоци не преовладуваат над легитимните интереси на Осигурувачот.

Легитимните интереси врз основа на кои Осигурувачот врши обработка на лични податоци, вообичаено се од комерцијална природа, како на пример правото на постојан развој на квалитетот на услуги и подобрување на деловните процеси, одржување на безбедноста на информатскиот систем, снимање на гласовни разговори, на начин што не може да наштети на интересите, слободите и правата на корисниците на услугите.

Во одредени случаи, Осигурувачот обработува лични податоци само доколку има согласност од лицето кому се однесуваат личните податоци т.н. субјект на лични податоците. Обработката на лични податоци врз основа на согласност се користи, на пример за целите на истражување на задоволството, маркетинг на производи.

НАЧИН НА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 36

Осигурувачот личните податоци на осигуреникот/договарамот на осигурување ги обработува и ги споделува со трети страни, како неговите акционери, членови на органите за управување и своите вработени, членови на групацијата Сава, Osiguritelna Grupacija Sava d.d. Sankarjeva ulica 3, SI-2000 Maribor, на реоисигурителните компании, доктори цензори, брокери и агенти, со цел да ја исполни обврската од договорот за осигурување, како и со други органи и лица кои, согласно природата на работата вршат увид, односно обработка на личните податоци во согласност со Законот.

Со секоја од страните со кои што Осигурувачот разменува лични податоци на своите корисници се склучени соодветни договори со кои се гарантира безбедноста на личните податоци.

Член 37

Личните податоци кои се обработуваат заради исполнување на договорот за осигурување или за преземање активности пред склучување на договорот на барање на субјектот на личните податоци, или за други цели врз основа на согласност, Осигурувачот може да ги чува и во електронска и во хартиена форма. Сите податоци за договарамот на осигурувањето и осигуреникот, Осигурувачот ги обработува како деловна тајна, со примена на соодветни технички и организациски мерки со цел обработката на личните податоци да биде законита.

РОКОВИ ЗА ЧУВАЊЕ НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 38

Осигурувачот ги чува личните податоци се до исполнување на целта за којашто се собрани и до исполнување на сите договорни права и обврски, односно до истекот на законски пропишаните рокови. Рокот во кој ќе се чуваат личните податоци зависи од законската обврска за чување на податоците, видот на склучениот договор за осигурување, времетраењето на договорот, обработка на барања за оштета, како и роковите за застареност на побарувањата.

ПРЕНОС НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 39

Личните податоци вообичаено се обработуваат во Р. С. Македонија. Личните податоци ќе бидат достапни и на примателите во трети земји или меѓународни организации тогаш кога тоа е потребно за склучување и извршување на договорите за осигурување (на пр. за реосигурување, при барања за штета случена во друга држава, и слично) само доколку од страна на Европската Унија или Агенцијата за заштита на личните податоци е утврдено дека во конкретната држава постои соодветно ниво на заштита на личните податоци.

Доколку во третата држава или меѓународна организација не постои соодветно ниво на заштита на лични податоци, Осигурувачот ќе може да го изврши преносот само доколку обезбеди соодветни мерки за заштита на овие податоци во согласност со законот.

ПРАВА НА СУБЈЕКТИТЕ НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

Член 40

Во согласност со Законот за заштитата на личните податоци, субјектот на податоците ги има следниве права:

- право на пристап до личните податоци;
- право на исправка на неточни или нецелосни лични податоци;
- право на бришење;
- право на ограничување на обработката;
- право на преносливост на податоците;
- право на приговор, опишано во член 42 од овие услови
- право на повлекување на согласноста за обработка на лични податоци, кога обработката е заснована на согласност.

Овие права субјектот на личните податоци може бесплатно да ги оствари контактирајќи го Офицер за заштита на личните податоци на следниот email: ozlp@sava.mk, преку пошта на адресата на САВА Осигурување АД Скопје ул. Загребска бр. 28А Скопје, или лично во просториите на САВА Осигурување.

Осигурувачот го правото да бара дополнителни информации од барателот за да го потврди неговиот идентитет, со цел да ги заштити правата и приватноста на барателот.

Член 41

Доколку субјектот на податоците дал согласност за обработка на лични податоци, тој може да ја повлече согласноста во секое време, целосно или делумно, во согласност со Законот за заштита на личните податоци, со тоа што повлекувањето на согласноста не влијае на законитоста на обработката на личните податоци пред повлекување на согласноста.

Осигурувачот личните податоци кои ги обработува врз основа на согласност, ќе престане да ги обработува во најбрз можен рок по добивањето на известувањето за повлекување на согласноста.

Член 42

Корисникот на услугата за осигурување има право да поднесе приговор на обработката која што се заснова на легитимен интерес на Осигурувачот, вклучувајќи и профилирање. Доколку корисникот на услугата се уште смета дека личните податоци не се обработуваат согласно законот, може да се поднесе барање до Агенцијата за заштита на личните податоци.

Член 43

Со потпишување на полисата за осигурување договорувачот на осигурување потврдува дека пред собирањето на личните податоци од страна на овластеното лице на Осигурувачот, е запознаен со целите и законските основи на обработка на личните податоци, начинот на обработка на личните податоци, како и обврската Осигурувачот да ги

обработува личните податоци во согласност со Законот за заштита на личните податоци.

НАДЛЕЖЕН ОРГАН
Член 44

Надлежен орган за супервизија врз работењето на друштвото за осигурување е Агенцијата за супервизија на осигурување, до која Осигуреникот/корисникот на осигурувањето/третото оштетено лице може да достави претставка/жалба во однос на друштвото за осигурување согласно Законот за супервизија на осигурување.

ЗАВРШНА ОДРЕДБА
Член 45

Овие Услови влегуваат во сила со денот на донесувањето а ќе се применуваат од 10.04.2023 година. Со започнување со примена на овие услови престануваат да важат Условите од 24.12.1993 година

SAVA осигурување, а.д. Скопје
Одбор на директори
Претседател
Рок Мољк